

Mauno Koiviston muistolle

Jostain kumman syystä aloin seurata politiikkaa jo pikkupoikana. Urho Kekkosen uuden vuoden puheen 1.1.1980 muistan hyvin, samoin ne kiintoisat vaiheet, kun Mauno Koiviston hallitusta seuraavan vuoden keväällä yritettiin kaataa. Muistan, kuinka Manusta käytettiin tuolloin nimeä Mauno I Jahkailija.

Sitten ilmestyi kutkuttava *Tamminiemen pesänjakajat*, jonka suorasukainen tyyli kiehtoi nuoren pojan mieltä. Kohta olivatkin vuorossa presidentinvaalit 1982. Koivisto oli tavattoman suosittu. En osaa sanoa, millaisessa pienessä kuplassa silloin noin 10-vuotiaana elin, mutta jotenkin Koiviston valinta tuntui kuitenkin itsestään selvyydeltä ja parhaalta mahdolliselta ratkaisulta.

Yläasteella ja lukiossa seurasin yhä tiiviimmin maailman tapahtumia. Ymmärryksen monipuolistui. Manu tuntui osoittautuneen juuri niin hyväksi presidentiksi, kuin oli toivottukin. Urheilukisoihin liittyvää intomielistä isänmaallista hypetystä hän vastusti. Itse olin silloin toisella kannalla, mutta nyt olen havainnut, että Manu oli kyllä täysin oikeassa.

Yhdestä asiasta Koiviston presidenttikaudella ei lainkaan Suomessa puhuttu: hänen kristillisyydestään. Niin sanottu arkipyhä-jupakka näyttäytyi pelkkänä työmarkkina- tai talousasiana, korkeintaan esimerkkinä kirkon ja valtionhallinnon välisestä kitkasta. Presidentin henkilökohtaisesta suhteesta uskoon ei puhuttu tai kirjoitettu mitään.

Vasta Koiviston vanhoilla päivillä asia alkoi nousta esiin: haastatteluissa, eri kannantotoissa ja sitten viimeistään Koiviston vuonna 1998 julkaisemassa muistelmakirjassa Koulussa ja sodassa.

Erilaiset sisäiset uskonelämän taistelut kuuluivat Koivistonkin elämään. Niitä hän pohti, niiden kanssa *kipaili*. Eri-
laiset elämäkokemukset muokkasivat uskoa, joka vuosien mittaan kasvoi uusiin suuntiin ja muotoihin. Yliyrittäminen, synnintunto ja omavoimaisuus olivat toisinaan vahvasti hänen mielessään vaihtuakseen sitten taas iloon siitä, että armo saadaan ilman omia ansioita ja että oman ja Suomen kansan elämän uskaltaa tyynesti jättää Jumalan hyvyyden ja varjeluksen varaan.

Koiviston uskonnollisuudessa on jotakin hyvin suomalaista. Se oli vähäeleistä, siitä ei tehty numeroa. Hän nousi maan johtajaksi, kaikkien tuntemaksi ilman, että hänen kristillisestä vakaumuksesta sen enempää edes puhuttiin. Ja kuitenkin kristillinen maailmankatsomus ja kristillinen usko vaikuttivat hänen toimiinsa niin yksilönä kuin maan tärkeimpänä poliittisena johtajana ja vallankäyttäjänäkin.

Jos oman seurakunnan tai radion jumalanpalvelus tuppaa jäämään sunnuntaisin väliin, niin hieman toisenlaisena saarnana kannattaa hankkia käsiinsä ja lukea Koiviston yllä mainittu kirja Koulussa ja sodassa. Sen julkistamistilaisuudessa hän yllätti kuulijansa sanomalla: "Hyvin voimakkaana minulla on ollut se tuntemus, että jonkunlainen varjelu on ollut minun päälläni ja meidän päällämme." Siinäpä merkittävän valtiomiehen viisautta perinnöksi meille kaikille – niin tavallisille äänestäjille kuin myös poliittisille päättäjille.